

ANTALYA İLİNDE TARIM SİGORTALARININ YAYGINLAŞTIRILMASINDA YETKİLİ ŞİRKETLERİN FAALİYETLERİNİN İNCELENMESİ

Orhan ÖZÇATALBAŞ¹

Zühal TURHANOĞULLARI²

Özet

Sürdürülebilir gıda üretiminin gerçekleştirilebilmesi, üreticilerin üretimle ilgili üstlendikleri risklerin en aza indirilmesiyle yakından ilişkilidir. Risklerin azaltılmasında, üretimin devamlılığının sağlanmasında tarım sigortalılarının rolü büyüktür.

Türkiye’de pek çok nedenle tarım sigortası yaygınlaşmamıştır. Sigortanın yaygınlaştırılması amacıyla 2005 yılında Devlet Destekli Tarım Sigortası uygulaması başlamıştır.

Devlet Destekli Tarım Sigortası yapmaya yetkili şirketlerin tarım sigortasının yaygınlaştırılması konusunda ne tür faaliyetlerde bulduklarını incelemek için Türkiye’de tarımsal üretim açısından önemli bir yere sahip olan Antalya’da şirketlerle görüşmeler gerçekleştirilmiş ve elde edilen bulgular değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Devlet Destekli Tarım Sigortası, Ürün Sigortası

INVESTIGATING THE ACTIVITIES OF AUTHORIZED CORPORATIONS IN SPREADING OF AGRICULTURAL INSURANCE IN ANTALYA

Abstract

Implementing sustainable food production geared to minimise the risks undertaken by producers about production. Agricultural insurance have an important role for continuation of sustainable production and to minimise the risks.

Agricultural insurance hasn’t become commonplace In Turkey. Grant Aided Agricultural Insurance has been implemented to make insurance to become commonplace.

To investigate the spreading activities of corporations which authorized to provide Grant Aided Agricultural Insurance, we interviewed them in Antalya that have an important role in Turkey about agricultural production. And the results were evaluated.

Key Words: Grant Aided Agricultural Insurance, Product Insurance

¹ Doç. Dr., Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi, ozcatalbas@akdeniz.edu.tr

² Öğr. Gör., Akdeniz Üniversitesi Korkuteli Meslek Yüksekokulu,
turhanzuh@hotmai.com

Giriş

İnsanlar, tarih boyunca karşı karşıya kaldıkları riskler sebebiyle çok çeşitli zararlara uğramışlar ve uğradıkları zararları hafifletmek veya telafi edebilmek amacıyla bir dayanışma örneği olan sigortacılığı ortaya çıkarmışlardır.

İlk önce ticari faaliyetlerde kullanılan sigorta zamanla büyük risk içeren tarımsal faaliyetlerde de kullanılmaya başlanmıştır. Modern anlamda tarım sigortaları uygulamalarına 1770 yılından sonra Avrupa'da rastlanmaktadır (www.tsrsb.org.tr/tsrsb).

“Ülkemizde tarım sigortalarının özel sigorta kuruluşları tarafından geç ele alınması ve çiftçiye eğitsel hizmet sunan kamu yayım birimlerinin, üreticiler ve kamu için yaşamsal önem taşıyan bu konuda çalışma yapmamaları, politika belirlememeleri, ayrıca yayım hizmeti sunan yayım elemanlarının eğitim-öğretim süresince konu ile ilgili yeterli bilgiyle donatılmamış olması, bu konuya gerektiği kadar önem verilmesini engellemiştir. Bunun sonucu olarak da tarım sigortaları konusu üreticiler ve yayım birimleri için öncelikli konulardan birisi haline getirilememiştir” (Özçatalbaş,1996). Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği'nin verilerine göre, primlerin branşlara göre dağılımında, toplamdan aldığı %0,62'lik payı ile Tarım ana branşının 11 ana branş içinde 9. sırada yer almış olması, tarım sigortasının ne kadar ihmal edilmiş olduğunun göstergesidir.

Tarımsal faaliyet alanında sigortacılığın yaygınlaştırılması gerekliliği düşüncesi ile 2005 yılında Tarım Sigortaları Kanunu çıkarılmıştır. Kanuna göre kısaca TARSİM olarak adlandırılan bir sigorta havuzu oluşturulmuştur. Havuzla ilgili işlemler, havuza katılan sigorta şirketlerinin eşit paya sahip oldukları Tarım Sigortaları Havuz İşletmesi A.Ş. tarafından yürütülmektedir. Havuza dahil olan şirketler Devlet Destekli Tarım Sigortası yapmaya yetkili olmaktadır. Bu sistemde üreticiler poliçe düzenleyen şirkete primlerin %50'sini ödemektedirler. Diğer %50'lik kısmı devlet havuza aktarmaktadır.

1. Antalya İlinde Durum

1.1 Materyal ve Yöntem

Türkiye ve Antalya İlinde Devlet Destekli Tarım Sigortası yapmaya yetkili şirketlerin sayısı çalışmanın yapıldığı dönemde (Ekim 2007) 20'dir.

Antalya İlinde 20 şirketin tamamı araştırma kapsamında anakitle olarak ele alınmış, anakütleyi temsil eden 10 şirketin yetkilileriyle yapılan anket yüz yüze görüşme tekniğiyle gerçekleştirilmiştir. Anket uygulaması için şirketlerin Antalya'daki yetkili birimleri (şube veya bölge müdürlükleri) tercih edilmiştir.

1.2 Araştırma Bulguları

1.2.1 Çalışanların Eğitim Durumları

Şirketlerin şube ya da bölge müdürlüklerinde çalışan personel sayısı 127'dir. Personelin %79,53'ü (101 personel) lisans mezunudur. Lisans mezunlarından 3'ünün Ziraat Mühendisi olduğu saptanmıştır. Bunların ise yalnız biri tarım sigortası branşında çalışmaktadır. Sadece tarım branşında çalışan ve farklı şirketlerde görevli 2 personel bulunmaktadır ve bunların biri ofiste biri alanda çalışmalarını sürdürmektedirler.

Şirketlerin hasar tespiti esnasında gözlemci bulundurma hakları vardır ancak anket uygulanan şirketlerin %80'inin hasar tespiti esnasında gözlemci olarak görevlendirebileceği bir personeli bulunmamaktadır. Bu şirketler, bu iş için bir personelin gerekli olduğunu da düşünmemektedirler.

1.2.2 Şirketlerin Eğitim Faaliyetleri

Şirketlerin %90'ı işbaşı yapmadan önce personellerinin eğitimden geçmesini sağlamaktadırlar. Bu eğitim şirket merkezleri tarafından verilmekte olup, işe alınan personelin bilgi seviyesine göre 1-30 gün arasında değişmektedir. İşbaşı yapmadan önce eğitim vermeyen 1 şirket, yeni başlayan personeli yıl içinde düzenlenen programa dahil etmektedir. Şirketlerin %70'i de yılda 2 ve üzerinde, yine merkezleri tarafından düzenlenen 2-3 günlük eğitim programlarına katılmaktadırlar.

Çizelge 1: Personele Yönelik Eğitim Faaliyeti

Eğitim Faaliyeti	%
Hizmet Öncesi	90,0
Hizmet içi	90,0

1.2.3 Sigorta Konuları ve Primler

En fazla sigorta yapılan konular içinde 1. sırada sera ürünleri, 2. sırada meyveler yer alırken, 3. sırayı hayvan hayat ve diğer bitkisel ürünler paylaşmaktadır.

En fazla sigorta kapsamına alınan 3 riskten dolu ilk sırada, fırtına 2. sırada yer almaktadır. Yangın ve sel riski birlikte 3. sıradadır.

“2006 yılında Antalya’da kaç üreticiye poliçe düzenlediniz?” sorusuna 4 şirket cevap verebilmiştir. Soruyu cevaplayamayan şirketlerin bir kısmı bu verileri sistemden göremediklerini, bir kısmı hiç poliçe düzenlemediklerini, bir kısmı da bunu tespit edemeyeceklerini ifade etmişlerdir.

“2006 yılında tarım sigortası kapsamında prim tahsilatınız ne kadardır?” sorusuna 4 şirket net, 1 şirket yaklaşık bir rakam vermiş, 3 şirket de yanıtla-

yamamıştır. 2 şirket de prim tahsilatı olmadığını söylemiştir. 2006 yılında prim tahsilatı olmayan şirketlerin 2007'de az da olsa tahsilatları bulunmaktadır.

Primlerin ödenmesinde taksit yapan şirketlerin oranı %80'dir. 1 şirket taksit yapmamaktadır, diğer 1 şirkette görüşme yapılan yetkili de taksit yapıp yapılmadığı konusunda bilgi sahibi değildir. Taksit yapan 8 şirketten 7'sinin (%87,5) uygulaması standarttır (Bitkisel ürünlerde %10 peşin+hasat sonu, hayvan hayat sigortalarında %25 peşin+5 taksit). 1 şirket ise primlerin tamamını hasat sonu tahsil etmektedir.

Şirketlerin %60'ı üreticilerin primlerini aksatmadan ödediklerini, %40'ı ise aksamalar yaşandığını belirtmişlerdir. Bitkisel ürünler hasat edildikten sonra sigorta süresi sona ermektedir. Bu nedenle hasara uğramadan ürününü hasat eden üretici primlerini ödemediği takdirde poliçenin iptal edilmesi de bir anlam ifade etmemektedir. Bu nedenle şirketler primlerini ödemeyen üreticilerle de karşılaşmaktadırlar.

Teminat altına alınan riskler doğrultusunda tespit edilen primlerin yeterli olup olmadığı konusunda şirketlerin %20'si primlerin yeterli olduğunu, %60'ı yetersiz olduğunu belirtmiştir. %20'i de bu konuda yorum yapabilecek bilgiye sahip olmadıklarını ifade etmişlerdir.

Devletin %50 prim desteği vermesinin primlerin tahsilatı açısından avantaj sağladığını belirten şirketlerin oranı %60'tır. %20'si avantaj sağlamadığını söylerken, %20'si de fikir belirtmemiştir.

Mevcut tarım sigortası sisteminin üreticilerin ihtiyaçlarını karşılayıp karşılayamayacağı konusunda şirketlerin %60'ı üreticilerin ihtiyaçlarını tamamen karşılayacağını, %30'u kısmen karşılayacağını belirtirken, %10'u fikrinin olmadığını söylemiştir.

1.2.4 Tarım Sigortasının Yaygınlığı

Tarım branşının diğer sigorta branşlarına göre yaygınlaşmamış olmasının en önemli nedeni olarak şirketlerin %40'ı üreticinin bilinçli olmamasını, %30'u kar az olduğu için şirketlerin ilgi göstermemesini, %10'u hem şirketlerin hem de Tarsim çalışanlarının konuya hakim olmamalarını göstermişlerdir. Şirketlerin %20'si ise herhangi bir neden göstermemiştir.

Çizelge 2: Tarım Branşının Yaygınlaşmamış Olmasının Nedenleri

Neden	%
Üreticiler bilinçli değil	40,0
Kar az	30,0
Şirket ve Tarsim personeli konuya hakim değil	10,0
Fikri yok	20,0
Toplam	100,0

1.2.5 Alanda Karşılaşılan Sorunlar

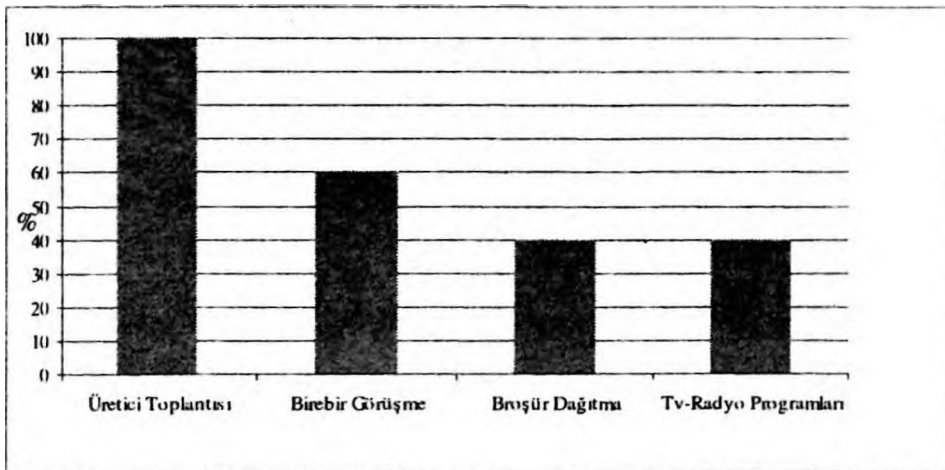
Şirketlerin %30'unda (3 şirket) tanıtım amacıyla alana çıkan personel bulunmaktadır. Bu 3 şirketten de sadece 1'inde alana çıkan personel yalnız tarım sigortası branşında görev yapmaktadır. Diğer şirketlerde çalışanlar, tarım dışındaki branşlarla da ilgilenmektedirler. Alana çıkan personelin tamamı faaliyetlerini belli bir program dahilinde yürütmektedir. Personellerin alanda en çok karşılaştıkları problemler;

- Üreticinin kadercisi olması
- Üreticinin bilinçsiz olması
- Üreticinin Tarsim'e güvenmemesi
- Üreticinin önceki dönemlerde eksik ve/veya yanlış bilgilendirilmiş olmasıdır.

1.2.6 Üreticilere Yönelik Eğitim Faaliyetleri

Görüşme yapılan şirketlerin %50'sinin tarım sigortaları konusunda üreticileri bilgilendirmeye yönelik herhangi bir faaliyetleri bulunmamaktadır. Bilgilendirme faaliyetinde bulunan şirketlerin tamamı üretici toplantıları düzenlerken, 3 şirket üreticilerle birebir görüşmeler yapmakta, 2 şirket broşür dağıtmakta ve 2 şirket de tv-radyo programlarını kullanmaktadırlar (Grafik 1). Şirketlerin verdiği bilgiler ışığında en fazla prim üretimi yapan 3 şirketin üreticileri bilgilendirmek amacıyla en az 3 farklı faaliyet yürüttükleri tespit edilmiştir.

Grafik 1: Eğitim Faaliyeti Türleri ve Faaliyeti Yürüten Şirketlerin Oranı (%)

Şirketlerin %50'sinin üretici örgütleriyle herhangi bir iletişimi olmamıştır. Üretici örgütleriyle iletişim kuran 5 şirketten 2'si Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği, 2'si Kooperatifler ve 1'i de çeşitli üretici örgütleriyle iletişim

kurduklarını belirtmişlerdir. Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği ile iletişimi olan 2 şirket bu örgüt ile ortaklaşa herhangi bir faaliyet yürütmemiştir. Kooperatiflerle iletişimi olan 2 şirket ile çeşitli üretici örgütleriyle iletişimi olan 1 şirket, prim üretimi fazla olan şirketler olup, örgütlerle ortaklaşa üretici toplantıları düzenlemişlerdir.

1.2.7 Yaygınlaştırma Koşulları

Üreticilerin tarım sigortalarına ilgilerinin artırılabilmesi amacıyla izlenebilecek yollar konusunda şirketlerin %70'i üreticilerin bilgilendirilmesine yönelik faaliyetler yapılması gerektiği önerisinde bulunmuşlardır. Şirketlerin önerileri Çizelge 3'de verilmiştir.

Çizelge 3: Tarım Sigortalarının Yaygınlaştırılması Konusunda Getirilen Öneriler

Öneri	%
Üretici bilgilendirilmeli	70,0
Şirket personeli eğitilmeli	20,0
Muafiyetler azaltılmalı	10,0
Üreticilerin bilgisizliği suistimal edilmemeli	10,0
Üreticinin gelir seviyesi yükseltilmeli	10,0
Hasar ödemelerinde yaşanan gecikmeler ortadan kaldırılmalı	10,0

Bir şirket hariç, şirketler bölge veya temsilcilik düzeyinde tüm sigorta branşlarının tanıtımı için kendi bütçelerinden herhangi bir harcama yapmaktadırlar. Tanıtım harcamalarının merkezleri tarafından yapıldığını ve bu tanıtımların tüm branşların dahil edildiği şirket tanıtımı şeklinde olduğunu ifade etmişlerdir. Tarım sigortalarının tanıtımı için bölge bütçesinden harcama yapan şirketin de, harcamaları konularına göre ayırmadığı için, harcama miktarını ifade etmesi mümkün olmamıştır.

Hasarların yoğun olarak yaşandığı bölgelerde ve dönemlerde hasar bölgesine yönelik faaliyetlere ağırlık veren şirketlerin oranı %40'tır.

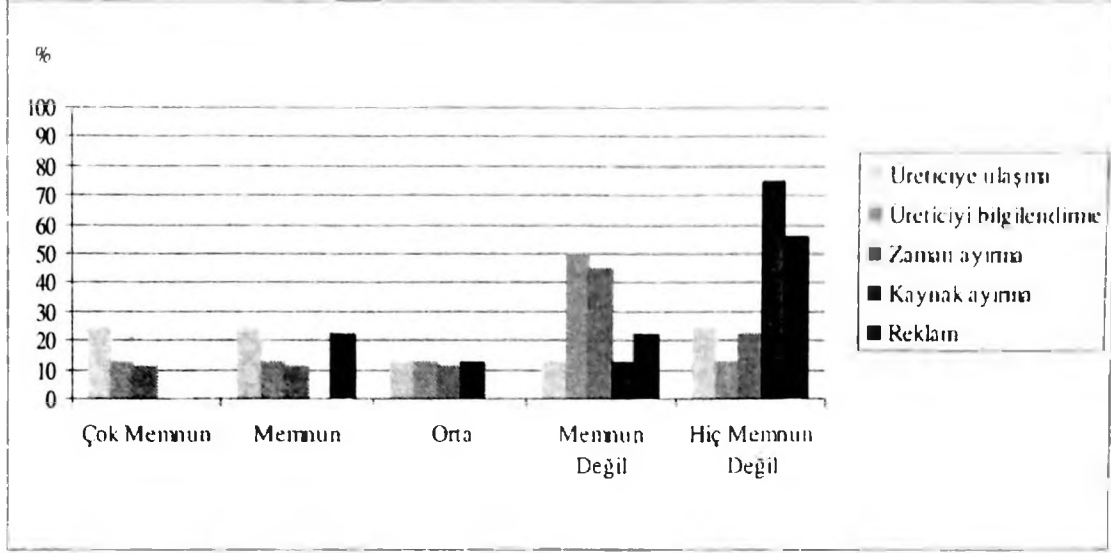
1.2.8 Şirket Acentelerinin Durumu

Anket uygulanan 10 şirketin toplam acente sayısı yaklaşık 708'dir. Bu acentelerin 541'i (%76,4) 3 şirkete aittir.

Şirketlerin çeşitli açılardan acentelerini değerlendirmeleri istenmiştir. Yapılan değerlendirmelere göre; üreticiyi bilgilendirme faaliyetleri açısından şirketlerin %50'si acentelerinden memnun değilken, %12,5'i hiç memnun değildir. Zaman ayırma konusunda ise memnun olmayan şirketlerin oranı %44,4, hiç memnun olmayanların oranı da %22,2'dir. Tarım sigortası ala-

nında çeşitli faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla acentelerinin ayırdıkları kaynaklardan hiç memnun olmayanların oranı %75 ve acentelerin reklam faaliyetlerinden hiç memnun olmayanların oranı %55,6'dır(Grafik 2).

Grafik 2: Acentelerin Değerlendirilmesi

1.2.9 Tarsim'le İlişkiler

Şirketlerin %40'ı Tarsim ile sorun yaşadıklarını, %20'si sorun yaşamadıklarını ifade etmiştir. %40'ı yorum yapmamıştır. Şirketlerin Tarsim'le yaşadıkları sorunlar;

- Ekspertizlerin zamanında araziye çıkıp rapor hazırlayamamaları
- Ekspertiz raporlarının kısa sürede değerlendirilip onaylanmaması
- Hasar ödemelerinin gecikmesi
- Hiçbir işlemin zamanında yapılmamasıdır.

“Tarım Sigortası Kanunu’ndaki eksiklikler nelerdir?” sorusunu şirketlerin %30'u cevaplandırabilmiştir. Geriye kalan %70'lik kesim kanunu bilmediği için değerlendirme yapamamıştır. Değerlendirme yapan 3 şirketten biri prosedürlerin fazla olduğunu, biri muafiyetlerin fazla olduğunu belirtirken, bir şirket de herhangi bir eksik olmadığını ifade etmiştir.

1.2.10 Tarım Sigortacısından Beklenen Özellikler

Bir tarım sigortacısında olması gereken özelliklerin/niteliklerin en önemlisinden en az önemli olana doğru sıralanması istenmiştir. Sigortacılık, Ziraat Mühendisliği, Ziraat Teknikerliği, Veterinerlik bölümünden mezun olmayı 1. sıraya yerleştiren şirketlerin oranı %50'dir. Şirketlerin %40'ı ise iletişim becerisini birinci sıraya yerleştirmiştir. %80 oranında en son sıraya yerleştirilen özellik ise sigortacının erkek olmasıdır. Listede yer alan diğer özellikler/nitelikler (arazi çalışmasını sevmesi, sorun çözme becerisi, analitik

düşünebilmesi, esnek çalışma saatlerine uyabilmesi) birbirinden farklı şekilde sıralandıkları için, bu özelliklerle/niteliklerle ilgili bir değerlendirme yapmak mümkün olmamıştır.

1.2.11 Tarım Sigortacılığının Geleceği

Şirketlerden, tarım sigortalarının geleceğini Türkiye ve Antalya ili açısından ayrı ayrı değerlendirmeleri istenmiştir. Anket uygulanan şirketlerin tamamı değerlendirmede bulunmuş ve %80'i tarım sigortalarının Türkiye'de gelişeceğini, %10'u gelecek vaat etmediğini, %10'u mevcut prosedür ve uygulamalar devam ettiği ve üretici bilinçsiz olduğu sürece parlak olmadığını ifade etmişlerdir. Antalya ilinin değerlendirilmesinde ise şirketlerin %70'i sektörün büyüyeceğini, %20'si seracılık geliştirilirse veya sera üreticileri bilinçlenirse gelişeceğini, %10'u mevcut prosedür ve uygulamalar devam ettiği ve üretici bilinçsiz olduğu sürece gelişmeyeceğini belirtmiştir.

Tarım sigortaları konusunda şirketlerin gelecek dönemlerde yapmayı planladıkları çalışmalar; üretici ve acente toplantıları, tarım sigortasında uzmanlaşmak isteyen acentelerin desteklenmesi, personelin alana indirilmesi, acente sayısının artırılması, merkezden personel ve acenteler için eğitim talep edilmesi, gelişmelerin anında ilgili birimlere/kişilere bildirilmesi, tv-radyo programları hazırlanmasıdır. Gelecek dönem için herhangi bir faaliyet programı olmayan 3 şirketin 2'si tarım sigortalarında olumlu gelişmeler yaşanmayacağını düşünürken, 1'i gelişeceğine inanmaktadır.

2. Sonuç

Mevzuatla ilgili düzenlemelere göre tarım sigortalarının yaygınlaştırılmasına, üreticilerin bilgilendirilmesine yönelik faaliyetler ile ilgili görevler, Havuza ve Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'na verilmiştir. Buna bağlı olarak şirketler, sigortaların tanıtımı ve yaygınlaştırılmasından kendilerini sorumlu olarak görmemektedirler. Şirketlerin, primlerinin büyük bir çoğunluğunu acenteleri vasıtasıyla ürettiyor olmaları ve tanıtım çalışmalarını onlardan beklemeleri de şirketlerin üreticilerin bilgilendirme faaliyetlerine yeterince ilgi göstermemelerinin bir başka nedeni olarak karşımıza çıkmaktadır. Şirketler "En iyi reklam, hasar gören ve hasarı karşılanan üreticinin yaptığı reklamdır" anlayışına da sahiptirler.

Özellikle çiftçi eğitim ve yayım çalışmalarının ulusal düzeyde yürütülmesinden sorumlu Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın tarımsal yayım çalışmaları kapsamında "Tarım Sigortacılığı"nu konu olarak alması ve bu konuda bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmalarına yer vermesi önemli olacaktır. Ayrıca şirketlerin çiftçi eğitim ve yayım çalışmalarında kullandıkları yöntemleri geliştirmeleri de yararlı olacaktır.

Şirketler, tarım sigortalarının pazarlamasını kendi adlarıyla düzenledikleri poliçelerle gerçekleştirmekte ve elde ettikleri primlerin tamamını, dolayısıyla riskin tamamını havuza devretmektedirler. Havuza devrettikleri prim karşılığında da komisyon almaktadırlar. Düzenledikleri poliçeler karşılığında hiçbir risk üstlenmiyor olmaları şirketler için büyük bir avantaj olmaktadır. Burada şirketler için önemli olan, aldıkları komisyon miktarını belirleyen prim miktarları ve komisyon oranıdır.

Şirketler personellerinin eğitimine önem vermekle birlikte, tarım sigortalarına çok ilgi göstermedikleri için, personellerine tarım sigortaları ve uygulamaları konularında yeterince eğitim vermedikleri göze çarpmaktadır. Yeterli bilgiye sahip olmayan şirket personeli de acentelerini ve üreticileri yeterince aydınlatamamakta, uygulama ile ilgili soruları cevaplandıramamaktadır. Şirketler, Tarsim çalışanlarının da zaman zaman sorulara net cevaplar veremediklerini ifade etmişlerdir.

Tarım sigortaları ile ilgilenen personelin çoğunlukla tarım formasyonu almamış kimselerden oluşması büyük eksikliklerdir. Üreticiyle iyi diyalog kurabilen, onun üretim koşullarını, olanaklarını, beklentilerini anlayabilen tarım kökenli sigortacılar yetiştirmek ve bunların sigortacılık sektöründe yer edinmelerini, dahası bu sektörün gelişmesine katkıda bulunmalarını sağlamak gereklidir (Özçatalbaş, 1996).

Uygulamada Tarsim'le yaşanan sorunlar hem üreticileri hem de şirketleri sıkıntıya sokmaktadır. Eksperlerin sayıca yetersizliğinden kaynaklanan raporların hazırlanmasındaki gecikmeler, Tarsim'in raporlara hemen onay verememesi poliçelerin kesinleşmesini engellemekte, ürün sigortalanamamakta, dolayısıyla şirket komisyon alamamaktadır. Hasar ödemelerinin gecikmesi de üreticilerin sigortaya olan inançlarını sarsmaktadır. Raporların hazırlanması ve rapor incelemelerine onay verilmesi konusunda yaşanan aksaklıkların giderilmesi amacıyla, süresi dolan poliçelerin süre dolmadan önce yenilenmesine yönelik bir sistem oturtulmaya çalışılmaktadır. Bu sistemle ürünün sigorta süresi başlamadan belli bir süre önce üretici uyarılacak, sigorta yaptırmak isteyen üreticinin raporu hazırlanacak, sadece henüz araziye ekilmemiş/dikilmemiş ürünün yerinde incelenmesi işi kalacaktır.

Henüz iki yıldır uygulanmaya başlanan Devlet Destekli Tarım Sigortası uygulamasının Türkiye geneline ait 2006 yılı ve 2007'nin ilk 9 aylık verileri dikkate alındığında gelişme gösterdiği görülmektedir. Uygulamadaki aksaklıkların ortadan kaldırılması, eksiklerin tamamlanması, Havuzun ve Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın üreticileri bilgilendirme faaliyetlerinde bulunmaları ve bu alana diğerlerinden daha fazla ilgi gösteren şirketlerin çalışmalarından ve pastadan aldıkları paydan etkilenen şirketlerin faaliyetlerini yoğunlaştırmalarıyla, önümüzdeki yıllarda tarım sigortaları sigortacılık sektörü içinde daha önemli bir yere sahip olacaktır.

Kaynakça

Anonim, (2006), "Sektörün Konsolide Tabloları, Neticeleri", Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği, Birlik'ten Dergisi, Nisan-Haziran, 42-51 s.

Özçatalbaş, O., (1996) "Türkiye'de Tarım Sigortaları Uygulamalarının Üretici Açısından Önemi ve Tarımsal Yayım", Karınca Dergisi, Sayı 711, 40-44 s.

www.tsrbs.org.tr/tsrbs